

Uusi arenguid *suuna* suunal

Tiina Leemets

Et eesti keeles on viimastel aastakümnetel kahanenud sõna *poole* tarvitus, sest teda kipub välja tõrjuma kitsama tähendusega *suunas*, sellele on juba mitu korda tähelepanu juhitud.¹ Alanud aastatuhandel on aga sagenenud hoopis sõna *suund* kasutamine väliskohakäänetes (*suunale, suunal, suunalt*), tihti peale ääretult umbmäärases tähenduses.

Buss nr 40 sõidab kesklinna suunal

Suund tähendab liikumise sihti. Saab rääkida näiteks tuule, tsükloni, hoovuse suunast, voolu- ja liikumissuunast ning sellest, kuidas tuul või purjekas muudab suunda (ehk pöörab). Ent *tuul puhub loodest* on täpselt sama arusaadav ja palju loomulikum väljendusviis kui *tuul puhub loode suunast* või *suunalt*. Mingis suunas liikumine peaks olema enam-vähem sirgjooneline: orkaan liigub üle maade ja merede kagu suunas (ehk kagu poole ehk kagusse), aga auto sõidab Tartu poole ja Juku kõnnib kooli poole, vahepeal teeristil suunda vahetades.

Lugedes, et miski asub näiteks *põhja suunal*, saab mõttest küll aru, kuid see väljendusviis ei ole millegi poolest selgem ega parem kui *põhja pool* või *põhjas*. Õnneks ei ole seni veel juhtunud kuulma, et päike tõuseks ida suunalt ja loojuks lääne suunale.

---

¹ H. Saari, Keelehääling. Tallinn: Valgus, 1976, lk 112–113; M. Raadik, Suunas. – Tiiu Erelt, Mati Erelt, Maire Raadik, Tiina Leemets, Sirje Mäearu. Keelenõuanne soovitab 2. Tallinn: Eesti Keele Sihtasutus, 2000, lk 22–24.

- Eesti suurima maakonna keskus Pärnu kaotab kinnisvaraarendajate hooga tegevusega silmaga nähtavat piiri linna ja maa vahel, uuelamurajoonid ääristavad suvepealinna ümbrust põhimaanteedes ääres ja ainult **läänesuunal** tõmbab laht piduri peale. (Postimees 11.11.2006) → läänes, lääne pool

Kui „põld ümbritseb maja kolmel suunal” või „võitlejad andsid vastulöögi neljalt suunalt”, tasub meelde tuletada ka sõnu *külg* ja *kant*: põld ümbritseb maja *kolmelt poolt* ~ *kolmest küljest* ~ *kolmest kandist*, vastulööök anti *neljast küljest* ~ *igast küljest* ~ *kõigilt külgedelt*.

Üks valdkond, kus suuna sõna sageli kasutatakse, on liikluskorraldus ja transport. Suund paistab siin asendavat ka liini, suunavööndit jm. (Paljudes selle artikli näidetes leidub muidki vigu, enamik jääb siinkohal parandamata.)

- Ühistransport võimaldab liikuma pääsemist **Põlva suunal**, **Võru suunal** ei saa hommikul vara liikuma. (Projekti „Hei, Eesti!” kodulehelt <http://www.etv.ee/vallad>) → võimaldab liikuda, pääseda liikuma **Põlva poole**, **Võru poole**
- Autobussid nr 40 ja 48 sõidavad **kesklinna suunal** ümbersõidumarsruudil Estonia puiestee, Gonsiori tänav, Raua tänav, Pronksi tänav, Jõe tänav, Ahtri tänav ja Hobujaama tänav ning **kesklinnast väljuval suunal** marsruudil Hobujaama tänav, Ahtri tänav .. (pressiteade 17.07.2003, <http://www.tak.ee>) → sõidavad **kesklinna poole** ~ **kesklinna ja kesklinnast välja**
- Kolm sama turismigrupi tädi saavad erinevatesse taksodesse pead pistes ja **suunal sadam–Viru** sõiduhinda küsides reeglina ka kolm erinevat vastust. (Postimees 13.07.2004) → **sadamast Viru juurde** ~ **Virusse sõidu** ~ sõitmise hinda küsides

- Antov märkis, et kui ristmikul koguneb **ühele suunale** pikem järjekord, on võimalik seadistada ka fooriprogramme nii, et **sellele suunale** rohkem teed anda. (Postimees 22.04.2005) → kui **ühele poole** ~ **ühte külge** koguneb järjekord, on võimalik **neile sõidukitele** teed anda
- Edelaraudtee tihendab liiklust **Tallinna-Tartu suunal**. Riigisisest reisirongiliiklust korraldab Edelaraudtee suurendab alates 28. maist **Tallinna-Tartu suunal** liiklustihedust ning toob reedeti ja laupäeviti liinile täiendavad kiirrongid. (Ärileht Online 17.05.2006) → tihendab liiklust **Tallinna ja Tartu vahel** ~ **Tallinna-Tartu liinil**, tihendab Tallinna ja Tartu vahelist liiklust
- Hiljuti urvaplaastrit teeninud Estonian Air on saanud **Amsterdami suunale** endale tasemel võistleja [KLMi]. (Eesti Ekspress 06.04.2005) → **Amsterdami liinile** ~ **lendudele**
- Hind sisaldab: reisijapiletid kahele reisijale **suunal** Tallinn-Stockholm-Tallinn, .. (<http://www.tallink.ee>) → hinna sees on kaks piletit **liinil(e)** Tallinn-Stockholm-Tallinn ~ Tallinna-Stockholmi-Tallinna **liinil(e)**

Eesti keele instituudi tekstikorpuses on teiste hulgas näide: **ühel suunal edasi-tagasi**. Kontekst paraku ei selgu, aga edasi-tagasiliikumine ei saa nii või teisiti olla vähemat kui kahe-suunaline.

Töö käib toidu kvaliteedi ja ohutuse suunal

Õppekorralduses on mingi ainevaldkonna kursuste kogum nimetatud õppesuunaks. Rektsioon (kas õpitakse *millel* või *millles*) paistab seejuures kõikuvat ja *mingil suunal* ~ *mingis suunas* *õppimine* mõjub igal juhul kantseliitlikult.

- Koolis on **kaks õppesuunda**: klassikaline ja pop-jazz. **Klassikalisel suunal** saab õppida klaverit, keelpille, puhkpille, löökpille, laulu, akordioni, kannelt ja koorijuhtimist. **Pop-jazz suunal** saab õppida laulu, klaverit, kitarri, basskitarri, löökpille, orkestripille. Plaanis on avada **kolmas õppesuund**, helirežissuur, milles saab õppida helirežissööri assistendiks. (G. Otsa nimelise Tallinna muusikakooli arengukava aastateks 2004–2009; <http://www.otsakool.edu.ee>)

Ka kellegi tegevussuundadest (ehk tegevusvaldkondadest) rääkides saaks väljenduda hoopis täpsemalt, kui vahelduseks kasutada teisi sõnu.

- EPKK [põllumajandus-kaubanduskoja] juhatuse esimees Ants Käärma toonitas oma 2005. aasta tegevusaruannet esitades koja tegevuse **kahte põhisuunda**: põllumajandus ja maaelu ning toidukvaliteediga seonduv tegevus. **Mõlemal suunal** on tegevus olnud aktiivne. **Maaelu ja põllumajanduse suunal** on moodustatud erinevad toimkonnad, korraldatud on teemafoorumeid. [...] Oluline on koja töö ka **toidu kvaliteedi ja ohutuse suunal**. (põllumajandusministeeriumi pressiteade 08.06.2006, <http://www.agri.ee>) → **mõlemas valdkonnas ~ vallas, maaelu ja põllumajanduse edendamiseks, toidu kvaliteedi ja ohutuse saavutamisel ~ hoidmisel**

Suhkrutrahv Euroopa Liidu suunal

Eelkõige poliitika- ja majanduskeeles leidub ohtralt näiteid, kus *suuna* seos liikumissihiga on väga ähmaseks jäänud. Sageli saaks tagasõnaladse *suunal*, *suunale* või *suunalt* asendada käändelõpuga, mõnikord võib aga parandusettepanekut nuputades autori mõtet ainult oletada.

- Organisatsiooni kuulumise eesmärk on saarte ja perifeersete regioonide huvide esindamine **EL institutsioonide suunal ja oma riigi valitsusasutuste suunal**, kasutades CPMR-i kui Euroopa ühe

tugevaima lobiorganisatsiooni kogemusi ja ressursse. (Saare maavalitsuse raamatupidamise aastaaruanne, <http://www.saare.ee>) → **ELi institutsioonides ja oma riigi valitsusasutustes**

- Ning arvestades varasemaid väljaütlemissi oleks võinud **tsentristide suunal** oodata järsemat kriitikat. (Eesti Ekspress 16.06.2005) → **tsentristidelt ~ tsentristide poolt**
- Golikovile, Bronšteinile, Grigorjanile jt jäi peaministrite ja suursaadikute nõunike, abide jne roll. **Ida suunal** oleks neil olnud kindlasti enam võimalusi. (Postimees 21.08.2004) → **idas, ida pool, idariikides**
- Huvitav, kuhu on jäänud euroametnik Henrik Hololei, kes rääkis teleris naeru kõhutades, et mingit [suhkrutrahvi] ohtu **lääne suunal** pole karta. (SL Õhtuleht 07.05.2005) → **läänest, lääne poolt, lääneriikidest ~ lääneriikidelt**
- **Lasnamäe suunal** on pakkumine kaubanduspindade osas peaaegu olematu. (Postimees 15.11.2006) → **Lasnamäel** (või äkki **Lasnamäe pool**?) kaupluseruume peaaegu ei pakutagi
- Eesti keele lektorid on Vilniuse Ülikooli juures, Peterburis ja eelmise aasta sügisest ka Pariisis. See võiks olla palju laiem, järgmised sammud võiksid olla **Saksamaa suunal**. (Eesti Ekspress 17.06.2004) → järgmised sammud võiks teha **Saksamaal**
- .. miks siis selline haritud tööjõud meile ei tule, kuigi **Euroopa Liidu suunal** on juba mitu aastat lubatud täiesti vaba tööjõu liikumine. (Postimees 13.10.2006) → **Euroopa Liidus on lubatud** tööjõu vaba liikumine, **Euroopa Liit lubab** tööjõu vaba liikumist, **Euroopa Liidus on** tööjõu liikumine vaba
- **Langus jätkub Soome suunal**. Värskest avaldatud Statistikaameti numbritele tuginedes langesid välismaalaste majutused 6% ja soom-

laste arv koguni –13%. (<http://www.infoturism.ee>, 01.05.2006) → **Soomlasi käib meil järjest vähem.**

- Ettevõtte **müügitegevus toimub kolmel suunal**: kaup väljastatakse terminalist, viiakse kliendile kätte või väljastatakse mahutist kliendi transpordivahendi paaki. (Jetoil ASI pressiteade) → ettevõtte müüb kütust **kolmel viisil ~ kolme moodi**, ettevõttel on **kolm müügivõimalust**
- Poola **toetab Eestit NATO suunal**. Poola Vabariigis ametlikul visiidil viibiv Riigikogu esimees Toomas Savi ja teda saatev delegatsioon said kohtumisel peaminister Jerzy Buzek'iga veelkord kinnitust, et Poola toetab jätkuvalt kolme Balti riigi saamist NATO-sse juba järgmises laienemisringis. (riigikogu pressiteade 30.04.2001) → **toetab Eesti vastuvõtmist NATOsse, Eesti NATO-püüdlusi**
- **Küsimärgi kahvatumine NATO-suunal** (pealkiri). [---] Viimane aasta on toonud Eesti, Läti ja Leedu **NATO-pürgimuste suunal** kaasa tohutu ja positiivse arengu. (Eesti Päevaleht 12.04.2002) → **NATO küsimärgi kahvatumine; NATO-pürgimustes**
- KredExi nõukogu otsustas hinnata Ukraina senisest vähem riskantseks, mis võimaldab KredExil nüüdsest eksportijatele garantiisid ka **Ukraina suunal** väljastada. (<http://www.kredex.ee>) → garantiisid Ukraina kohta, Ukrainasse eksportijatele
- **Põhjala suunal** jätkab uus isik. Põhjamaade ministrite nõukogu Eesti esinduse endine direktor Kalli Klement lõpetas eile, 1. augustil töö sellel kohal. Samal päeval alustas tööd Carita Pettersson. (EPL Online 03.08.2006) → **Põhjalas, Põhjala suhteid jätkab uus isik**
- Eesti Pank tõrjub kriitikat ebatäpsete **prognooside suunal**. Endise Hansapanga juhi Indrek Neiveldi kriitika keskpanga ebatäpsete

majandusprognoside ja hoiatuste kohta on Eesti Panga hinnangul alusetu. (EPL Online 09.09.2006) → **ebatäpsete prognooside kriitikat, kriitikat ebatäpsete prognooside kohta** (nagu teises lauses ongi)

- Moskva patriarhaadi ortodoksi kiriku probleem oli Venemaa poolt teadlikult ülepolitiseeritud, mida kasutati instrumendina **poliitilises tegevuses Eesti suunal**. (Postimees 23.04.2002) → **Eesti-vastases poliitikas**
- Meedia lootis, et haridusminister saab lapse ja Eesti saab, jah, mõnekski ajaks, aseministri, kellest pole peljata uusi piinlikke **komistusi Marimaa suunal** ja muus. (Postimees 24.05.2006) → komistusi **Marimaast rääkides**, komistusi **Marimaal** ja mujal
- „Kultuuriministeeriumi eelarvest pole võimalik sentigi saada,“ ütles Margus Allikmaa. „Ainus võimalus on, et valitsuse ja Riigikogu tasemel leitakse, et see on vajalik projekt ja toetus hääletatakse eelarvesse sisse. Nüüd tuleb selleks väga jõuliselt **Tallinna suunal tegutseda**.“ (Postimees 13.10.2000) → tuleb **Tallinnas** jõuliselt mõju avaldada
- Praegu on samamoodi, sajad inimesed töötavad **eurolaulude suunal**, aga professionaalset instrumentaalmuusikat ei toeta keegi. (Eesti Ekspress 14.01.2004) → **eurolauludega, laulude kallal, laulude loomiseks, toetuseks, eurolaulude edu huvides ... ?**

Lõppu jäägu lugejale endale arupidamiseks:

- See strateegia nõuab mitme osapoole tegevuse koordineerimist ja harmoneerimist, kus Eestil tuleb olla aktiivne eestvedaja ja suhtleja. Eesti julgeolekupoliitika peab kiirgama pidevat aktiivsust 360-kraadilisel suunal. (EKI tekstikorpusest)

Oma Keel 2006, nr 2